

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Ģimenes Lietas Un Mantojums](#) > [Mantojums](#) > [Mantošana](#) > [Estonia](#)

Mantošana

 Igaunija

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Šīs informatīvās lapas sagatavotas sadarbībā ar [ES Notāru padomi \(CNUE\)](#).

1 Kā tiek taisīts pēdējās gribas rīkojums (testaments, savstarpējs testaments vai mantojuma līgums)?

Testators var sagatavot pēdējās gribas rīkojumu kā testamentu vai mantojuma līgumu. Testaments var būt notariāls vai taisīts mājās. Testators var jebkurā laikā atsaukt testamentu vai tā daļu ar vēlāku testamentu vai mantojuma līgumu. Tas neattiecas uz laulāto savstarpēju testamentu, jo izmaiņu veikšanu šādos testamentos un šādu testamentu atsaukšanu reglamentē īpaši noteikumi.

Notariāli testamenti

Notariāls testaments ir notariāli apliecināts testaments vai testaments, ko taisījis testators un kas nodots notāram glabāšanā aizzīmogatā aploksnē.

Notariālā testamenta gadījumā notārs apliecina testamentu, ko viņš ir sagatavojis atbilstoši testatora testamentārajam rīkojumam, vai arī testators taisa testamentu un iesniedz to notāram apliecināšanai. Notariāls testaments jāparaksta testatoram notāra klātbūtnē.

Notariāli apliecinātu testamentu var taisīt arī nepilngadīgais, kurš sasniedzis vismaz 15 gadu vecumu. Šādam gados nepilngadīgajam testatoram nav vajadzīga viņa likumīgā pārstāvja piekrišana.

Ja testamentu nodod notāram glabāšanā, testators personīgi nodod notāram savu testamentāro rīkojumu aizzīmogatā aploksnē, informējot notāru, ka aploksnē ir viņa testaments. Šādā gadījumā notārs sagatavo notariālu aktu par testamenta nodošanu glabāšanā, un aktu paraksta testators un notārs. Testators var jebkurā laikā atsaukt notāram glabāšanā nodotu testamentu. Šādā gadījumā notārs sagatavo notariālu aktu par testamenta atsaukšanu, un aktu paraksta testators un notārs.

Notariāliem testamentiem nav spēkā esības termiņa, t.i., tie paliek spēkā, līdz tajos veic izmaiņas vai tos atsauc.

Mājās taisīti testamenti

Mājās taisīts testaments ir liecinieku klātbūtnē parakstīts testaments vai pašrocīgs testaments.

Mājās taisīta testamenta tekstam, ko paraksta liecinieku klātbūtnē, nav obligāti jābūt testatora taisītam (un nav obligāti jābūt rakstītam ar roku), bet tam jābūt parakstītam vismaz divu faktiski tiesībspējīgu liecinieku klātbūtnē, un testamentā jābūt norādītam tā taisīšanas datumam un gadam. Lieciniekiem vienlaicīgi jābūt klāt parakstīšanas brīdī. Testatoram jāinformē liecinieki, ka viņi tiek uzaicināti par lieciniekiem testamenta taisīšanā un ka testaments ir testatora testamentārais rīkojums. Lieciniekiem nav jāzina testamenta saturs. Tūlīt pēc tam,

kad testators ir parakstījis testamentu, to paraksta arī liecinieki. Liecinieki ar savu parakstu apliecina, ka testators pats ir parakstījis testamentu un ka, ciktāl viņiem zināms, testatoram ir faktiskā tiesībspēja un spēja taisīt testamentu. Persona nevar būt liecinieks, ja tās augšupējie vai lejupējie radinieki, brāļi vai māsas un viņu lejupējie radinieki, un laulātais un tā augšupējie un lejupējie radinieki gūst labumu no sagatavojamā testamentā.

Pašrocīgam testamentam jābūt testatora pašrocīgi uzrakstītam no sākuma līdz beigām (tas nedrīkst būt drukāts ar datoru vai rakstāmmašīnu, izdrukāts uz papīra vai citādi mehāniski sagatavots), un testamentā jābūt norādītam tā taisīšanas datumam un gadam. Pašrocīgs testaments jāparaksta testatoram personīgi.

Testators var pats glabāt mājās taisītu testamentu vai nodot to citai personai glabāšanā.

Mājās taisīts testaments kļūst nederīgs sešus mēnešus pēc tā taisīšanas, ja testators joprojām ir dzīvs. Ja mājās taisītā testamentā nav norādīts tā taisīšanas datums vai gads un nav iespējams jebkādā citā veidā noteikt tā taisīšanas laiku, testaments zaudē spēku.

Laulāto savstarpējs testaments

Laulāto savstarpējs testaments ir testaments, kuru kopīgi taīsa laulātie un kurā viņi norāda viens otru kā mantiniekus vai sniedz citus norādījumus par rīcību ar mantojumu viņu nāves gadījumā.

Laulāto savstarpējā testamentā, kurā laulātie norāda viens otru kā vienīgo mantinieku, laulātie var norādīt personu, kurai nododama pārdzīvojušā laulātā mantojuma daļa viņa nāves gadījumā.

Laulāto savstarpējam testamentam jābūt notariāli apliecinātam. Notārs sagatavo šāda veida testamentu atbilstoši laulāto testamentārajam rīkojumam, un laulātajiem tas jāparaksta notāra klātbūtnē.

Laulāto savstarpējā testamentā ietvertu rīkojumu var atsaukt jebkurš no laulātajiem, kamēr abi laulātie ir dzīvi. Testamentam, ar kuru tiek atsaukts minētais rīkojums, jābūt notariāli apliecinātam. Rīkojumu uzskata par atsauktu, kad otrs laulātais ir saņēmis paziņojumu par rīkojuma atsaukšanu, ko nosūta atbilstoši notariālai procedūrai. Pēc viena laulātā nāves pārdzīvojušais laulātais var atsaukt savu rīkojumu tikai tad, ja viņš atraida viņam novēlēto mantojuma daļu, pamatojoties uz savstarpējo testamentu.

Laulāto savstarpējs testaments kļūst nederīgs, ja laulība tiek izbeigta pirms testatora nāves. Tas kļūst nederīgs arī tad, ja testators pirms savas nāves ir iesniedzis tiesā pieteikumu par laulības šķiršanu vai sniedzis rakstisku piekrišanu laulības šķiršanai, vai ir bijis tiesīgs prasīt laulības atzīšanu par neesošu un ir iesniedzis šādu pieteikumu tiesā.

Mantojuma līgumi

Mantojuma līgums ir līgums starp testatoru un citu personu, testatoram līgumā ieceļot otru līgumslēdzēju pusi vai citu personu par mantinieku un nosakot legātu, testamentāru pienākumu vai sniedzot testamentāru norādījumu. Testators var arī noslēgt mantojuma līgumu ar likumisko mantinieku par faktu, ko likumiskais mantinieks atsakās no mantojuma.

Mantojuma līgumā var būt ietverti arī vienpusēji testatora rīkojumi; šādā gadījumā attiecībā uz rīkojumiem piemēro testamentā paredzētos noteikumus.

Mantojuma līgumi jāparaksta un jāapliecina notāram. Mantojuma līgumus paraksta notāra klātbūtnē.

Mantojuma līgumu vai tajā ietvertu rīkojumu var atcelt vai atsaukt, kamēr līgumslēdzēja puse ir dzīva, ar notariāli apliecinātu līgumu starp minētajām pusēm vai ar jaunu mantojuma līgumu.

Ja mantojuma līgums noslēgts apstākļos, kas rada pamatu līguma atcelšanai saskaņā ar [Civilkodeksa likuma vispārējo daļu](#), līguma atcelšanu arī pēc testatora nāves var pieprasīt persona, kura ir tiesīga mantot mantojuma līguma vai kāda tā noteikuma spēkā neesības gadījumā.

Turklāt ir iespējams atkāpties no mantojuma līguma. Testators var atkāpties no mantojuma līguma, ja puse tajā ir vienojusies par atkāpšanās tiesībām. Atkāpties var arī tad, ja labumguvēja persona ir izdarījusi noziegumu pret testatoru, viņa laulāto vai augšupējo vai lejupējo radiniekus vai ja otra līgumslēdzēja puse tīši ignorē savas no tiesību aktiem izrietošās tiesības nodrošināt uzturlīdzekļus testatoram. Testatoram ir arī tiesības atkāpties, ja

mantojuma līguma puse, kurai ir pienākums pildīt regulārus pienākumus pret testatoru viņa dzīves laikā (galvenokārt uzturlīdzekļu nodrošināšanu), tīši un būtiski ignorē šādu pienākumu. Atkāpšanās no mantojuma līguma notiek, iesniedzot otrai līgumslēdzējai pusei notariāli apliecinātu paziņojumu. Savstarpēja mantojuma līguma gadījumā, ja atkāpšanās tiesības ir saskaņotas mantojuma līgumā, viss līgums zaudē spēku, ja viena no līgumslēdzējām pusēm atkāpjas no tā, ja vien mantojuma līgumā nav paredzēts citādi. Tiesības atkāpties no mantojuma līguma zūd vienas līgumslēdzējas puses nāves gadījumā. Pēc līgumslēdzējas puses nāves pārdzīvojuši līgumslēdzēja puse var atsaukt savu rīkojumu tikai tad, ja viņa atraida viņai novēlēto mantojuma daļu atbilstoši mantojuma līgumam.

2 Vai pēdējās gribas rīkojumam vajadzētu būt reģistrētam, un ja jā, tad kā?

Notariālus testamentus un mantojuma līgumus vienmēr reģistrē mantojuma reģistrā nākamajā darb dienā pēc notariālā akta apliecināšanas. Turklāt notāriem jāreģistrē mantojuma reģistrā visas izmaiņas, kas veiktas mantojuma līgumos, līgumos par mantojuma līgumu izbeigšanu un paziņojumos par atkāpšanos no mantojuma līgumiem. Reģistrācijas pienākuma neizpilde neietekmē testamenta derīgumu.

Mājās taisītu testamentu mantojuma reģistrā var reģistrēt testators vai jebkura persona, kurai ir informācija par mājās taisītu testamentu un kurai testators lūdzis veikt ierakstu. Mājās taisīti testamenti nav obligāti jāreģistrē mantojuma reģistrā.

Notariālus testamentus un mantojuma līgumus mantojuma reģistrā reģistrē notārs, kurš apliecinājis testamentu vai mantojuma līgumu vai kuram testaments nodots glabāšanā. Lai to izdarītu, notārs veic ierakstu mantojuma reģistrā vai iesniedz attiecīgu paziņojumu reģistram. No 2015. gada 1. janvāra notāri vairs neiesniedz paziņojumus mantojuma reģistram, bet groza mantojuma reģistra datus, veicot attiecīgus ierakstus.

Datus par mājās taisītiem testamentiem var ievadīt mantojuma reģistrā, izmantojot valsts portālu <https://www.eesti.ee>, un to var izdarīt jebkura persona, kura ir informēta par testamenta taisīšanu un kurai ir lūgts veikt attiecīgu ierakstu.

3 Vai ir ierobežojumi brīvībai rīkoties ar īpašumu nāves gadījumā (piemēram, neatņemamā daļa)?

Parasti nav ierobežojumu attiecībā uz testamentu taisīšanu, kā arī paša testatora tiesības rīkoties ar mantojumu parasti nav ierobežotas, ja viņš ir taisījis testamentu.

Testamenta taisīšanas brīvību ierobežo neatņemamā daļa, proti, tā ierobežo testatora brīvību atstāt īpašumu konkrētiem mantiniekiem pēc saviem ieskatiem. Tiesības pieprasīt neatņemamo daļu no mantiniekiem rodas, ja testators ar testamentu vai mantojuma līgumu ir atraidījis no mantojuma lejupeju radnieku, vecāku vai laulāto, kurš ir likumiskais mantinieks un attiecībā uz kuru testatoram nāves brīdī ir uzturēšanas pienākums, kas izriet no ģimenes tiesību likuma, vai testators ir samazinājis minēto personu mantojuma daļas salīdzinājumā ar daļām, kuras tām pienākas likumiski. Tādējādi neatņemamās daļas saņēmējam ir prasījuma tiesības pret mantiniekiem atbilstoši Saistību tiesību likumam. Prasījuma pamatā ir fakts, ka persona, kura ir tiesīga saņemt neatņemamo daļu, var pieprasīt naudas summu, kas vienāda ar neatņemamo daļu, pamatojoties uz mantojuma vērtību. Persona, kura izmanto tiesības saņemt neatņemamo daļu, nav mantinieks. Neatņemamās daļas apmērs ir puse no tās mantojuma daļas vērtības, ko mantinieks būtu saņēmis likumiskas mantošanas gadījumā, ja visi likumiskie mantinieki būtu pieņēmuši mantojumu.

Papildus savai mantojuma daļai testatora laulātais var pieprasīt, lai viņam tiek noteiktas personīgas tiesības izmantot nekustamo īpašumu, kas bijis laulāto kopīgais mājoklis, ja mantošanas rezultātā pasliktinātos testatora laulātā parastie dzīves apstākļi. Saskaņā ar Augstākās tiesas judikatūru testatora laulātajam ir šādas prasījuma tiesības neatkarīgi no tā, vai laulātais manto kaut ko papildus un vai mantošana notiek saskaņā ar testamentu un/vai likumiskā kārtībā.

4 Kas manto un cik daudz gadījumā, ja pēdējās gribas rīkojuma nav?

Ja testators nav atstājis derīgu testamentu vai mantojuma līgumu, mantošanu uzskata par likumisku mantošanu, un to reglamentē likums. Ja testatora testaments vai mantojuma līgums nav sagatavots par visu viņa īpašumu,

neiekļautās daļas mantošana notiek saskaņā ar likumu. Likumiskie mantinieki ir testatora laulātais un radnieki; mantošana notiek trīs līmeņos. Laulātais manto likumiskā kārtībā kopā ar citiem likumiskajiem mantiniekiem.

Pirmie līnijā ir testatora pēcnācēji (bērni, adoptētie bērni, mazbērni utt.). Kopā ar pirmās pakāpes mantiniekiem laulātais manto daļu, kas vienāda ar testatora bērna daļu un nav mazāka par vienu ceturtdaļu mantojuma.

Ja nav pirmās pakāpes mantinieku, otrās pakāpes mantinieki ir testatora vecāki un viņu pēcnācēji (testatora brāļi un māšas). Ja abi testatora vecāki mantojuma atklāšanās brīdī ir dzīvi, viņi manto visu mantojumu vienādās daļās. Ja mirušā tēvs vai māte mantojuma atklāšanās brīdī nav dzīvi, viņa(-s) vietu ieņem mirušā vecāka bērni, adoptētie bērni un mazbērni, utt. Kopā ar otrās pakāpes mantiniekiem laulātais manto pusi mantojuma.

Ja nav otrās pakāpes mantinieku, trešās pakāpes mantinieki ir testatora vecvecāki un viņu pēcnācēji (testatora tantes un onkuļi). Ja visi testatora vecvecāki mantojuma atklāšanās brīdī ir dzīvi, viņi manto visu mantojumu vienādās daļās. Ja testatora vecvecāks no tēva vai mātes puses mantojuma atklāšanās brīdī nav dzīvs, viņa vietu ieņem mirušā vecvecāka bērni, adoptētie bērni un mazbērni, utt. Ja neviens no minētajiem pēcnācējiem nav dzīvs, otrs vecvecāks no tās pašas puses manto testatora daļu. Ja arī otrs vecvecāks ir miris, mantojumu manto viņa bērni, adoptētie bērni, mazbērni, utt. Ja mantojuma atklāšanās brīdī abi vecvecāki no tēva puses vai abi vecvecāki no mātes puses ir miruši un viņiem nav pēcnācēju, mirušā vecvecāka vietu ieņem vecvecāki no otras puses un viņu bērni, adoptētie bērni un mazbērni, utt. Ja testators ir sastāvējis laulībā un viņam nav pirmās vai otrās pakāpes mantinieku, visu mantojumu manto laulātais.

Ja testators ir bijis laulāts un viņam nav pirmās vai otrās pakāpes mantinieku, visu mantojumu manto laulātais.

Ja testatoram nav bijis likumisku mantotāju vai laulātā, par likumīgo mantinieku kļūst tās vietas pašvaldība, kurā mantojums atklājies. Vieta, kurā mantojums atklājies, ir testatora pēdējā dzīvesvieta. Ja testatora pēdējā pastāvīgā dzīvesvieta ir bijusi valstī, kas nav Igaunija, bet mantojumam ir piemērojami Igaunijas tiesību akti, likumiskais mantinieks ir Igaunijas Republika.

5 Kāda veida iestāde ir kompetenta:

5.1 mantošanas lietās?

Igaunijā mantošanas procedūru veic Igaunijas notārs vietā, kur tika uzsākta mantošanas procedūra, ja testatora pēdējā dzīvesvieta bija Igaunijā. Notārs izdara ierakstu mantojuma reģistrā par procedūras uzsākšanu. Ja testatora pēdējā dzīvesvieta ir bijusi ārvalstī, Igaunijas notārs īsteno mantošanas procedūru tikai attiecībā uz īpašumiem, kas atrodas Igaunijā, ar nosacījumu, ka mantošanas procedūru nevar īstenot ārvalstī vai ārvalstī īstenotā procedūra neietver Igaunijā esošo īpašumu, vai ārvalstīs sagatavoto mantojuma apliecību neatzīst Igaunijā.

Mantošanas procedūru vada Igaunijas notārs, pat ja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 650/2012 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi (OV L 201, 27.7.2012., 107.-134. lpp.) mantošanas procedūrai jānotiek Igaunijā, piemērojot minētās regulas 4.-15. un 17. pantu.

5.2 saņemt paziņojumu par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu?

Paziņojumi par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu jāiesniedz notāram, kurš apstrādā mantojuma lietu. Paziņojumus var arī notariāli apliecināt cits notārs, kurš pēc tam pārsūta paziņojumu notāram, kurš vada procedūru.

Paziņojumus par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu var apliecināt arī konsulārās amatpersonas, kurām ir īpaša kvalifikācija un kuras strādā Igaunijas ārvalstu pārstāvniecībās. Konsulārajām amatpersonām ir pienākums nekavējoties pārsūtīt šādus paziņojumus, ko tās apliecina, notāram, kurš apstrādā mantojuma lietu.

5.3 saņemt paziņojumu par legāta pieņemšanu vai atraidīšanu?

Legātu sistēma nodrošina legatāriem tiesības pieprasīt, lai legāta izpildītājs nodod legāta priekšmetu. Lai saņemtu legātu, legatāram jāiesniedz legāta izpildes prasījums legāta izpildītājam. Testators var noteikt legāta izpildi par mantinieka vai cita legatāra pienākumu. Ja testators nav iecēlis legāta izpildītāju, mantinieks rīkojas kā

izpildītājs.

Tā kā noteikumus par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu piemēro legāta pieņemšanai vai atraidīšanai, tad noteiktajā termiņā neiesniegts paziņojums par legāta atraidīšanu tiek atzīts par legāta pieņemšanu. Ja legatārs vēlas atraidīt legātu, atraidīšanas paziņojumam jābūt iesniegtam likumā tam paredzētajā noteiktajā termiņā, kas ir trīs mēneši no testatora nāves un no brīža, kad legatārs uzzinājis par tiesībām saņemt legātu.

Mantošanas procedūras ietvaros notārs sazinās ar visiem testamentā norādītajiem legatāriem un informē viņus par viņu tiesībām uz legātu. Legatāram pirms legāta izpildes prasības iesniegšanas ir tiesības saņemt informāciju par legātu. Tāpat kā mantojuma pieņemšanas gadījumā paziņojums par legāta pieņemšanu vai atraidīšanu ir neatsaucams. Lai pamatotu savas tiesības, legatāram ir tiesības iesniegt notāram, kurš apstrādā mantojuma lietu, apliecību (legatāra apliecību) par prasību, kas izriet no legāta.

Ja legāts ir nekustamais īpašums vai cits priekšmets, kura pārdošanas darījums ir notariāli jāapliecina, tad arī līgumam par legāta nodošanu starp legāta izpildītāju un legatāru jābūt notariāli apliecinātam.

Legatāram, kurš ir mantinieks, ir tiesības uz legātu, pat ja viņš atraida mantojumu.

5.4 saņemt paziņojumu par neatņemamās daļas pieņemšanu un atraidīšanu?

Neatņemamā daļa ir monetāra prasība pret mantinieku saskaņā ar saistību tiesībām, un to ceļ pret mantiniekiem. Tiesības saņemt neatņemamo daļu rodas mantojuma atklāšanās brīdī. Lai saņemtu neatņemamo daļu, nav nepieciešams iesniegt pieteikumu notāram.

Ja testators ar testamentu vai mantojuma līgumu ir atraidījis no mantojuma kādu lejupējo radnieku, vecāku vai laulāto, kurš ir likumiskais mantinieks un attiecībā uz kuru testatoram nāves brīdī ir uzturēšanas pienākums, kas izriet no Ģimenes tiesību likuma, vai testators ir samazinājis minēto personu mantojuma daļas salīdzinājumā ar daļām, kuras tām pienākas likumiski, minētajām personām ir tiesības pieprasīt neatņemamo daļu no mantiniekiem.

Pamatojoties uz notariāli apliecinātu pieteikumu, ko iesniedzis mantinieks, testamenta izpildītājs vai persona, kura ir tiesīga saņemt neatņemamo daļu, notārs apliecina apliecību par neatņemamo daļu jeb neatņemamās daļas saņēmēja apliecību. Neatņemamās daļas saņēmēja apliecībā ir norādīts saņēmējs un neatņemamās daļas kā likumiskās mantojuma daļas apmērs.

No tiesībām uz neatņemamo daļu var atteikties, noslēdzot mantojuma līgumu starp testatoru un mantot tiesīgo personu. Līgumam jābūt notariāli apliecinātam.

6 Īss procedūras apraksts, kura paredzēta mantošanas kārtošanai saskaņā ar valsts tiesību aktiem, tostarp mantojuma sadalei un mantas dalīšanai (tostarp informācija par to, vai mantošanas procedūru sāk tiesa vai cita kompetenta iestāde pēc savas iniciatīvas).

Atklājoties mantojumam, t. i., pēc testatora nāves, mantojums pāriet mantiniekiem, kuri var būt mantinieki uz mantojuma līguma pamata, testamentārie mantinieki vai likumiskie mantinieki.

Lai noteiktu tiesības mantot, mantinieks, testatora kreditors, legatārs vai cita persona, kam ir tiesības attiecībā uz mantojumu, var uzsākt mantošanas procedūru. Personai, kura vēlas sākt procedūru, jāsaazinās ar notāru; notārs šim nolūkam sagatavo un notariāli apliecina pieteikumu. Procedūru var vadīt tikai viens notārs, tādējādi, ja mantošanas procedūra jau ir uzsākta, iesniedzot pieteikumu vienam notāram, notārs, kurš saņēmis vēlāku pieteikumu, to nosūta notāram, kurš vada mantošanas procedūru.

Mantinieks var pieņemt vai atraidīt mantojumu. Termiņš, kurā var atteikties no mantojuma tiesībām, ir trīs mēneši. Šis termiņš sākas brīdī, kad mantinieks uzzina vai viņam būtu vajadzējis uzzināt par testatora nāvi un savām mantošanas tiesībām. Ja mantinieks šajā termiņā neatraida mantojumu, uzskata, ka viņš ir to pieņēmis. Lai pieņemtu mantojumu, mantinieks var arī iesniegt pieteikumu pirms minētā termiņa notāram, kurš apstrādā mantojuma lietu.

Mantnieka lēmums pieņemt vai atraidīt mantojumu ir neatsaucams. Pēc mantojuma atraidīšanas to vairs nevar pieņemt; pēc mantojuma pieņemšanas to vairs nevar atraidīt. Šis princips attiecas arī uz legāta pieņemšanu un atraidīšanu, izņemot to, ka legatāriem, kuri ir arī mantinieki, ir tiesības uz legātu pat tad, ja viņi ir atraidījuši mantojumu.

Mantojuma pieņemšanas un atraidīšanas paziņojumiem jābūt notariāli apliecinātiem.

Notārs izdara ierakstu par mantošanas procedūras uzsākšanu mantojuma reģistrā tūlīt pēc tam, kad saņemts pieteikums par mantošanas procedūras sākšanu, un publicē paziņojumu par mantošanas procedūras sākšanu oficiālajā publikācijā *“Ametlikud Teadaanded”* (*“Oficiālie Paziņojumi”*) ne vēlāk kā divas darbdienu pēc mantošanas procedūras sākšanas. Notārs arī nosūta paziņojumu par mantošanas procedūras uzsākšanu mantiniekiem, kuri ir zināmi notāram, un citām personām, kurām piešķirtas tiesības un uzlikti pienākumi ar testamentu vai mantojuma līgumu. Ja mantošana notiek, pamatojoties uz testatora testamentāro rīkojumu, notārs informē arī personas, kuras būtu mantojušas likumiskas mantošanas gadījumā.

Notārs noskaidro testatora tiesības un pienākumus reģistros, kā arī no kredītiestādēm, kuras darbojas Igaunijas Republikā un kuru sarakstu izveido ar [attiecīgās jomas atbildīgā ministra](#) rīkojumu. Papildus iepriekš minētajam notārs var arī iztaujāt citas personas, pamatojoties uz notariāli apliecinātu pieteikumu, ko iesniedzis mantošanas procedūras ierosinātājs vai jebkura cita persona, kurai ir tiesības attiecībā uz īpašumu. Ja mantojuma atklāšanās brīdī testators ir bijis precējies un laulāto mantisko attiecību veids ir bijis kopīpašums, notārs arī veic attiecīgu noskaidrošanu par testatora pārdzīvojušā laulātā tiesībām un pienākumiem.

Personai, kura ir tiesīga ierosināt mantošanas procedūru, ir tiesības mantošanas procedūras laikā iegūt informāciju no notāra par to, kurš ir pieņēmis mantojumu un kurš ir atraidījis mantojumu. Personai, kura būtu mantojusi likumiskas mantošanas gadījumā, ir tādas pašas tiesības gadījumā, kad mantošana notiek uz testamentāra rīkojuma pamata. Iepriekš minētajām personām ir arī tiesības iepazīties ar rezultātiem, kas gūti noskaidrošanā par testatora tiesībām un pienākumiem. Ja mantošana notiek uz testamentāra nodoma pamata, personai, kura būtu mantojusi likumiskas mantošanas gadījumā, ir tiesības iepazīties ar testamentu un mantojuma līgumu.

Ja tiek iesniegti pietiekami pierādījumi par mantnieka mantošanas tiesībām un to apmēru, notārs apliecina mantošanas apliecību, taču ne agrāk kā vienu mēnesi pēc paziņojuma par mantošanas procedūras sākšanu publicēšanas oficiālajā publikācijā *“Ametlikud Teadaanded”*. Notārs izdara ierakstu mantojuma reģistrā par mantošanas apliecības apliecināšanu.

Pēc mantošanas apliecības izdošanas mantinieki var sadalīt mantojumu pēc vienošanās. Strīda gadījumā mantojumu sadala tiesa pēc mantnieka pieprasījuma.

Sadalot mantojumu, nosaka, kuri priekšmeti vai priekšmetu daļas un kuras tiesības un pienākumi, kas veido daļu no mantojuma, pāriet katram līdzmantniekam. Mantojumu sadala starp mantiniekiem atbilstoši viņu mantojuma daļām, pamatojoties uz priekšmetu, kas veido daļu no mantojuma, parasto vērtību sadalīšanas brīdī. Pēc mantnieku vienošanās priekšmetu, kas veido daļu no mantojuma, var novērtēt, pamatojoties uz mantnieka īpašajām interesēm.

7 Kā un kad persona kļūst par mantnieku vai legātāru?

Mantojums atklājas pēc testatora nāves. Pēc mantojumu atklāšanās tas tiek nodots mantniekam. Mantošana notiek, pamatojoties uz likumu vai testatora pēdējo gribu, kas izteikta testamentā vai mantojuma līgumā. Tiesībām uz mantojumu atbilstoši mantojuma līgumam ir priekšroka salīdzinājumā ar testamentārām mantošanas tiesībām, un abām šīm tiesībām ir priekšroka salīdzinājumā ar likumiskām mantošanas tiesībām.

Lai saņemtu mantojumu, nav nepieciešams iesniegt atsevišķu pieteikumu. Pieņemot mantojumu, visas testatora tiesības un saistības pāriet mantniekam, izņemot tās, kas pēc būtības ir cieši saistītas ar testatora personu vai kas saskaņā ar likumu nav nododamas. Ja mantnieks pieņem mantojumu, īpašumtiesības uz lietām, kas veido mantojuma masu, uzskata par nodotām ar atpakaļejošu spēku mantojuma atklāšanās dienā. Ja mantojumu pieņēmis vairāk nekā viens mantnieks (līdzmantinieki), mantojums pieder viņiem kopīgi.

Mantot var jebkura persona, kurai ir tiesībspēja un rīcībspēja — tas attiecas uz fiziskām personām, kuras ir dzīvas testatora nāves brīdī, un juridiskām personām, kas tajā brīdī pastāv. Bērnu, kurš piedzimst dzīvs pēc mantojuma

atklāšanās, uzskata par tiesīgu mantot mantojuma atklāšanās brīdī, ja viņš ieņemts pirms mantojuma atklāšanās. Fondu, kas izveidots, pamatojoties uz testamentu vai mantojuma līgumu, uzskata par pastāvējušu mantojuma atklāšanās brīdī, ja tas vēlāk iegūst tiesības kā juridiska persona.

Pārdzīvojušam laulātajam nav tiesību uz mantojumu vai tiesību uz neatņemamo daļu, ja testators pirms nāves ir iesniedzis pieteikumu par laulības šķiršanu vai pieprasījis rakstisku piekrišanu laulības šķiršanai, vai nāves brīdī bijis tiesīgs pieprasīt laulības atzišanu par neesošu un ir iesniedzis šādu pieteikumu tiesā.

Vecāks, kuram ir pilnībā atņemtas aizgādības tiesības, nevar būt bērna likumiskais mantinieks.

Mantot nevar persona, kura atbilst kādam no šiem nosacījumiem:

- tā ir tīši un pretlikumīgi izraisījusi vai mēģinājusi izraisīt testatora nāvi;
- tā tīši un pretlikumīgi radījusi testatoram situāciju, kurā testators nav bijis spējīgs izteikt vai atsaukt savu testamentāro nodomu;
- tā ir ar spaidiem vai viltu traucējusi testatoram sagatavot vai mainīt testamentāru rīkojumu vai ir tādā pašā veidā mudinājusi testatoru sagatavot vai atsaukt testamentāru rīkojumu, ja testatoram vairs nav bijis iespējams izteikt savu faktisko testamentāro nodomu;
- tā ir tīši un pretlikumīgi pārvietojusi vai iznīcinājusi testamentu vai mantojuma līgumu, ja testatoram vairs nav bijis iespējams to atjaunot;
- tā ir falsificējusi testatora sagatavoto testamentu vai mantojuma līgumu vai tā daļu.

Saskaņā ar Igaunijas tiesību aktiem neatņemamās daļas saņēmēju neuzskata par mantinieku; neatņemamās daļas saņēmējam ir naudas prasījums pret mantinieku saskaņā ar saistību tiesībām. Tiesības pieprasīt neatņemamo daļu no mantiniekiem rodas, ja testators ar testamentu vai mantojuma līgumu ir atraidījis no mantojuma lejupeņu radnieku, vecāku vai laulāto, kurš ir likumiskais mantinieks un attiecībā uz kuru testatoram nāves brīdī ir uzturēšanas pienākums, kas izriet no Ģimenes tiesību likuma, vai testators ir samazinājis minēto personu mantojuma daļas salīdzinājumā ar daļām, kuras tām pienākas likumiski. Neatņemamās daļas apjoms ir puse no tās mantojuma daļas vērtības, ko mantinieks būtu saņēmis likumiskas mantošanas gadījumā, ja visi likumiskie mantinieki būtu pieņēmuši mantojumu.

Mantošanas procedūru var uzsākt mantinieks, testatora kreditors, legatārs vai cita persona, kurai ir tiesības attiecībā uz mantojumu, pamatojoties uz notariāli apliecinātu pieteikumu. Mantošanas procedūru vada Igaunijas notārs, kura birojā tā uzsākta un kurš ir reģistrēts mantojuma reģistrā kā mantošanas procedūras izpildītājs. Procedūru var vadīt viens notārs, tādējādi, ja mantošanas procedūra jau ir uzsākta, iesniedzot pieteikumu vienam notāram, notārs, kurš saņēmis vēlāku pieteikumu, to nosūta notāram, kurš vada mantošanas procedūru. Notārs apliecina mantošanas apliecību, ja ir iesniegti pietiekami pierādījumi par mantinieka tiesībām uz mantojumu. Ja ir vairāki mantinieki, notārs norāda katra mantinieka mantojuma daļas apmēru.

Mantinieks var pieņemt vai atraidīt mantojumu. Ja persona, kura ir tiesīga mantot, neatrada mantojumu trīs mēnešu laikā no brīža, kad tā uzzinājusi vai tai būtu vajadzējis uzzināt par savām tiesībām uz mantojumu, uzskata, ka tā ir pieņēmusi mantojumu. Uz personu, kura atraida mantojumu, neattiecas tiesiskās sekas saistībā ar mantojumu.

8 Vai mantinieki ir atbildīgi par mirušā parādiem, un ja jā, ar kādiem nosacījumiem?

Jā, mantiniekam ir pienākums izpildīt visas testatora saistības. Ja ar mantojumu nepietiek, mantinieks saistību nokārtošanai izmanto savu īpašumu, izņemot, ja mantinieks pēc mantojuma aktīvu inventarizācijas ir izpildījis saistības atbilstoši likumā noteiktajai kārtībai, ja mantojums ir atzīts par bankrotējušu vai bankrota procedūra ir izbeigta, nepasludivot bankrotu.

Ja mantinieks pieprasa mantojuma inventarizāciju, mantinieka kreditori nedrīkst pret mantinieku vērstus prasījumus apmierināt no mantojuma masas, kamēr nav pabeigta mantojuma inventarizācija, bet ne ilgāk kā līdz inventarizācijas veikšanas termiņa beigām. Pēc mantojuma inventarizācijas mantinieka atbildība par mantojuma saistībām ir ierobežota tāda apmēra, kas nepārsniedz mantojuma vērtību.

9 Kādi dokumenti un/vai informācija parasti vajadzīga nekustamā īpašuma reģistrācijai?

Ja testatoram ir piederējis nekustamais īpašums, ieraksts zemesgrāmatā zaudē spēku testatora nāves brīdī, ņemot vērā, ka persona, kura ierakstīta zemesgrāmatā kā lietu tiesību īpašnieks, nav persona, kam lietu tiesības (materiālo tiesību normās) faktiski pieder, jo, atklājoties mantojumam, visi testatora aktīvi pāriet citai personai, proti, mantiniekam.

Lai mantinieku vai mantiniekus ierakstītu zemesgrāmatā, jābūt iesniegtam jaunā lietu tiesību īpašnieka reģistrācijas pieteikumam, kam jāpievieno likumisko mantošanu pamatojošs dokuments — mantošanas apliecība.

Ja lietu tiesības ir nodotas līdzmantinieku grupai, pietiek ar viena līdzmantinieka paziņojumu, lai labotu ierakstu, un pārējo mantinieku piekrišana ieraksta veikšanai nav vajadzīga, jo mantinieks nevar novērst to, ka par viņam jau nodotām īpašumtiesībām parādās ieraksts zemesgrāmatā. To pašu principu piemēro, ja tiek nodota līdzmantinieku grupas mantojuma daļa.

Tiesību aktos ir paredzētas īpašas prasības attiecībā uz gadījumu, ja saskaņā ar mantošanas apliecību laulāto mantiskās attiecībās pastāvēja kopīpašums. Šādā gadījumā katra konkrētā lieta var būt gan kopīpašums, gan atsevišķs īpašums, un šo jautājumu nevar atrisināt ar mantošanas apliecības izsniegšanu.

Turklāt tiesību aktos ir noteikti izņēmumi attiecībā uz situācijām, kurās mantinieki ir sadalījuši mantojumu nolūkā izbeigt kopīpašumu, nosakot, kuras lietas vai to daļas, vai tiesības un pienākumus, kas veido mantojumu, paturēs katrs līdzmantinieks un kurš nekustamais īpašums, kas veido mantojumu, jāpatur konkrētam līdzmantiniekam.

Ja testators nekad nav sastāvējis laulībā, tad datu labošanai zemesgrāmatā ir jāiesniedz šādi dokumenti:

- mantošanas apliecība;
- notariāli apliecināts vai elektroniski parakstīts reģistrācijas pieteikums; reģistrācijas pieteikums, ko paraksta elektroniski, ir jā sagatavo un jāiesniedz zemesgrāmatu nodaļai, izmantojot zemesgrāmatas portālu (<https://kinnistuportaal.rik.ee>). Ieeja portālā ir iespējama, izmantojot Igaunijas ID karti, mobilo ID, konkrētas ārvalstu ID kartes vai valsts portālu <https://www.eesti.ee>.

Par ieraksta labošanu zemesgrāmatā valsts nodeva nav jāmaksā.

Šādā gadījumā visus mantošanas apliecībā uzskaitītos mantiniekus ieraksta zemesgrāmatā kā kopīpašniekus.

Tādā pašā gadījumā, ja mantojums ir sadalīts starp līdzmantiniekiem tā, ka nekustamo īpašumu patur konkrēts līdzmantinieks, tad ieraksta labošanai zemesgrāmatā ir jāiesniedz šādi dokumenti:

- līgums par mantojuma sadali, ko apliecinājis Igaunijas notārs;
- reģistrācijas pieteikums (var iekļaut iepriekšminētajā notariāli apliecinātajā līgumā par mantojuma sadali).

Par ieraksta labošanu zemesgrāmatā ir jāmaksā valsts nodeva.

Šādā gadījumā personu, kura līgumā par mantojuma sadali norādīta kā persona, kam saskaņā ar līgumu piešķirtas īpašumtiesības uz konkrēto nekustamo īpašumu, ieraksta zemesgrāmatā kā īpašnieku.

Lai apliecinātu līgumu par mantojuma sadali, notāram iesniedz mantošanas apliecību.

Ja testatora laulība ir izbeigta pirms mantojuma atklāšanās vai līdz ar testatora nāvi, bet mantojumā iekļautais nekustamais īpašums nav bijis bijušo laulāto kopīpašums, ieraksta labošanai zemesgrāmatā ir jāiesniedz šādi dokumenti:

- mantošanas apliecība;
- īpašumtiesību apliecība, kas pierāda, ka īpašums ir testatora atsevišķs īpašums;
- notariāli apliecināts vai elektroniski parakstīts reģistrācijas pieteikums, ko paraksta elektroniski, ir jā sagatavo un jāiesniedz zemesgrāmatu nodaļai, izmantojot zemesgrāmatas portālu

(<https://kinnistuportaal.rik.ee>). Ieeja portālā ir iespējama, izmantojot Igaunijas ID karti, mobilo ID, konkrētas ārvalstu ID kartes vai valsts portālu <https://www.eesti.ee>.

Par ieraksta labošanu zemesgrāmatā valsts nodeva nav jāmaksā.

Zemesgrāmatā ieraksta visus mantošanas apliecībā norādītos mantiniekus.

Lai notariāli apliecinātu īpašumtiesību apliecību, pieteikuma iesniedzējam jāpamato notāram, ka īpašums bijis atsevišķs laulātā īpašums. Parasti, lai pierādītu, ka laulāto starpā bija dalīts īpašums vai konkrētais aktīvs bija norādīts kā atsevišķs īpašums, jāiesniedz notāram dokumenti (ja notārs pats nevar tos iegūt), kas bijuši par pamatu īpašuma iegādei (piemēram, laulāto mantas līgums, līgums par kopīpašuma sadali, cits dokuments par iegādi, kas pamato, ka īpašums ir atsevišķs īpašums, piemēram, bezatlīdzības līgums u.c.).

Ja testatora laulība ir izbeigta pirms mantojuma atklāšanās vai līdz ar testatora nāvi, un mantojumā iekļautais nekustamais īpašums ir bijis bijušo laulāto kopīpašums, ieraksta labošanai zemesgrāmatā ir jāiesniedz šādi dokumenti:

- mantošanas apliecība;
- īpašumtiesību apliecība, kas pierāda, ka īpašums bijis testatora un bijušā laulātā kopīpašums;
- notariāli apliecināts vai elektroniski parakstīts reģistrācijas pieteikums; reģistrācijas pieteikums, ko paraksta elektroniski, ir jā sagatavo un jāiesniedz zemesgrāmatu nodaļai, izmantojot zemesgrāmatas portālu (<https://kinnistuportaal.rik.ee>). Ieeja portālā ir iespējama, izmantojot Igaunijas ID karti, mobilo ID, konkrētas ārvalstu ID kartes vai valsts portālu <https://www.eesti.ee>.

Par ieraksta labošanu zemesgrāmatā valsts nodeva nav jāmaksā.

Zemesgrāmatā ieraksta visus mantošanas apliecībā norādītos mantiniekus un pārdzīvojušo laulāto vai bijušo laulāto neatkarīgi no tā, vai šādi laulātie ir mantinieki.

Lai notariāli apliecinātu īpašumtiesību apliecību, pieteikuma iesniedzējam jāpamato notāram, ka īpašums bijis kopīpašums. Parasti jāiesniedz notāram dokumenti, kas bijuši par pamatu īpašuma iegādei, ja notārs pats nevar tos iegūt (šādi dokumenti cita starpā ir līgums par kopīpašuma sadali, laulāto mantas līgums).

Ja testatora laulība ir izbeigta pirms mantojuma atklāšanās vai līdz ar testatora nāvi, un mantojumā iekļautais nekustamais īpašums ir bijis bijušo laulāto kopīpašums, un mantojums ir sadalīts starp līdzmantiniekiem tā, ka nekustamo īpašumu mantos konkrēts līdzmantinieks, ieraksta labošanai zemesgrāmatā ir jāiesniedz šādi dokumenti:

- īpašumtiesību apliecība un līgums par laulāto kopīpašuma sadali, ko apliecinājis Igaunijas notārs;
- reģistrācijas pieteikums (var iekļaut iepriekšminētajā notariāli apliecinātajā līgumā par kopīpašuma un mantojuma sadali).

Par ieraksta labošanu zemesgrāmatā ir jāmaksā valsts nodeva.

Laulāto kopīpašuma sadales rezultātā testators un pārdzīvojušais laulātais tiek ierakstīti zemesgrāmatā kā īpašnieki atbilstoši to likumiskajām daļām. Mantošanas apliecībā norādītie mantinieki, kam tiek nodotas īpašumtiesības uz konkrētu nekustamo īpašumu atbilstoši līgumam, tiek ierakstīti zemesgrāmatā kā testatora likumiskās daļas īpašnieki. Ja mantiniekiem piederošā likumiskā daļa tiek sadalīta starp mantiniekiem, norāda katram mantiniekam piederošās likumiskās daļas apmēru.

Lai notariāli apliecinātu īpašumtiesību apliecību, pieteikuma iesniedzējam jāpamato notāram, ka īpašums bijis kopīpašums.

Šādā gadījumā vēl viena iespēja ieraksta grozīšanai zemesgrāmatā ir iesniegt šādus dokumentus:

- līgums par bijušo laulāto kopīpašuma sadali un līgums par mantojuma sadali, ko apliecinājis Igaunijas notārs;
- reģistrācijas pieteikums (var iekļaut iepriekšminētajā notariāli apliecinātajā līgumā par kopīpašuma un mantojuma sadali).

Par ieraksta labošanu zemesgrāmatā ir jāmaksā valsts nodeva.

Personu, kura līgumā par mantojuma sadali norādīta kā persona, kam saskaņā ar līgumu piešķirtas īpašumtiesības uz konkrēto nekustamo īpašumu, ieraksta zemesgrāmatā kā īpašnieku.

Lai notariāli apliecinātu īpašumtiesību apliecību, pieteikuma iesniedzējam jāpamato notāram, ka īpašums bijis kopīpašums.

9.1 Vai pārvaldnieka iecelšana ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma? Ja tā ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma, kādi pasākumi ir jāveic?

Testatora nāves gadījumā tiesa veic pasākumus mantojuma pārvaldībai šādos gadījumos:

- nav zināms neviens mantinieks;
- vietā, kur atrodas mantojums, nav neviena mantinieka;
- nav zināms, vai mantinieks ir pieņēmis mantojumu;
- mantiniekam ir ierobežota aktīvā tiesībspēja, un viņam nav iecelts aizbildnis;
- pastāv citi likumā paredzēti iemesli.

Mantojuma pārvaldības pasākumi ir mantojuma pārvaldības organizēšana un pasākumu īstenošana, lai nodrošinātu Civilprocesa kodeksā paredzētu prasību tiesā. Tiesa ieceļ pārvaldnieku mantojuma pārvaldībai.

Tiesa īsteno pārvaldības pasākumus pēc savas iniciatīvas, ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi. Tiesa var arī lemt par pasākumu piemērošanu mantojuma pārvaldībai, ja to pieprasa testatora kreditors, legatārs vai jebkura cita persona, kurai ir prasījums attiecībā uz mantojumu, ja pārvaldības pasākumu neīstenošanas gadījumā var tikt apdraudēta minētās personas prasījuma apmierināšana, izmantojot mantojuma aktīvus. Ja pastāv strīds par to, kurš ir tiesīgs mantot, tiesa var nolemt par pasākumu īstenošanu īpašuma pārvaldībai arī tad, ja to prasa persona, kura pieprasa mantošanas tiesību atzīšanu.

Ja netiek izpildīta testamentārs norādījums, tiesa var iecelt pārvaldnieku norādījuma izpildei, pamatojoties uz ieinteresētās personas pieteikumu. Pārvaldniekam ir testamenta izpildītāja tiesības un pienākumi attiecībā uz īpašumu, kas paredzēts testamentārā norādījuma izpildei.

Valsts un pašvaldību iestādēm, notāriem un tiesu izpildītājiem ir pienākums informēt tiesu par vajadzību īstenot pārvaldības pasākumus, ja tie uzzina par šādu vajadzību.

9.2 Kas ir tiesīgs izpildīt mirušā pēdējās gribas rīkojumu un/vai pārvaldīt mantojumu?

Ja attiecībā uz mantojumu nav īstenoti pārvaldības pasākumi, mantinieki kopīgi pārvalda mantojumu. Mantiniekiem ir pienākums izpildīt visus testamentā sniegtos rīkojumus, tostarp nodot mantojumu, pamatojoties uz testamentā sniegtajiem rīkojumiem.

Ja attiecībā uz mantojumu ir īstenoti pārvaldības pasākumi, mantojumu pārvalda tiesas iecelts pārvaldnieks, kuram tiesa var sniegt norādījumus par aktīvu valdījumu, izmantošanu un izlietošanu. Pārvaldnieks var atsavināt mantojumu tikai tam, lai pildītu savus pienākumus un segtu ar mantojuma pārvaldību saistītās izmaksas. Pārvaldnieks izpilda mantojuma pārvaldnieka pienākumus, kas izriet no tiesību aktiem.

Ja testamentā ir iecelts izpildītājs, mantinieks nedrīkst atsavināt lietas, kas ir daļa no mantojuma un kas izpildītājam vajadzīgas viņa pienākumu pildīšanai. Izpildītājam ir pienākums pārvaldīt aktīvus apdomīgi un nodot mantiniekiem lietas, kas izpildītājam nav vajadzīgas testamenta izpildei. Līdz brīdim, kad mantinieks pieņem mantojumu, izpildītājam ir pienākums pildīt mantojuma pārvaldnieka pienākumus vai pieteikties mantojuma pārvaldībai.

9.3 Kādas ir pārvaldnieka pilnvaras?

Mantojuma pārvaldnieka tiesības, pienākumi un pilnvaras

- Apdomīgi pārvaldīt īpašumu un nodrošināt tā saglabāšanu;
- nodrošināt uzturlīdzekļus no mantojuma ģimenes locekļiem, kuri dzīvojuši kopā ar testatoru līdz viņa nāvei un saņēmuši no viņa uzturlīdzekļus;
- pildīt ar mantojumu saistītus pienākumus, šim nolūkam izmantojot mantojumu, un informēt tiesu un mantiniekus par īpašuma pārvaldību;

- pārņemt savā valdījumā mantojumu, kas ir mantinieka vai trešās personas valdījumā, vai jebkādā citā veidā garantēt mantojuma nošķiršanu no mantinieka īpašuma, ja tas ir nepieciešams mantojuma saglabāšanas nodrošināšanai;
- vajadzības gadījumā iesniegt notāram pieteikumu par mantošanas procedūras uzsākšanu vai veikt citus pasākumus mantinieka noskaidrošanai, ja Lgaunijas notāri nav kompetenti vadīt mantošanas procedūru;
- pēc mantojuma saraksta sagatavošanas mantojuma pārvaldnieks apmierina mantojuma sarakstā ierakstītos prasījumus, kam iestājies izpildes termiņš. Prasījumus, kuru izpildes termiņš vēl nav iestājies, pārvaldnieks var izpildīt tikai ar mantinieka piekrišanu. Ja tiesa ir arī nolēmusi par pasākumu īstenošanu mantojuma pārvaldībai, pamatojoties uz testatora kreditora, legatāra vai jebkuras citas personas, kurai ir prasījums attiecībā uz mantojumu, pieprasījumu gadījumos, kad pārvaldības pasākumu neīstenošanas rezultātā var tikt apdraudēta minētās personas prasījuma apmierināšana, izmantojot mantojuma aktīvus, pārvaldniekam pēc mantojuma inventarizācijas ir tiesību aktos noteiktajā kārtībā jāapmierina visi mantojuma inventarizācijā iekļautie prasījumi, izmantojot mantojuma aktīvus. Mantojumu nevar nodot mantiniekam, pirms nav apmierinātas prasības;
- ja ar mantojumu nepietiek visu prasījumu apmierināšanai un mantinieks nepiekrīt prasījumu apmierināšanai no paša mantinieka īpašuma, mantojuma pārvaldniekam vai mantiniekam steidzami jāiesniedz pieteikums par mantojuma bankrota atzīšanu. Pārvaldnieks var atsavināt mantojumu tikai savu pienākumu pildīšanai un ar mantojuma pārvaldību saistīto izdevumu segšanai. Pārvaldniekam nav tiesību atsavināt mantojuma masā ietilpstošu nekustamo īpašumu bez tiesas atļaujas. Iepriekš minētais neattiecas uz gadījumu, kad sešu mēnešu laikā pēc mantojuma atklāšanās nav noteikts neviens mantinieks vai ja mantinieks, kas pieņēmis mantojumu, nav sācis pārvaldīt mantojumu sešu mēnešu laikā pēc mantojuma pieņemšanas. Šādā gadījumā pārvaldnieks var atsavināt mantojumu pēc mantojuma inventarizācijas pabeigšanas un noguldīt naudu, kas saņemta no mantojuma pārdošanas;
- Mantiniekam nav tiesību izlietot mantojumu, kas piešķirts pārvaldniekam pārvaldības nolūkos.
- Mantojuma pārvaldniekam ir tiesības saņemt par savu pienākumu pildīšanu atlīdzību, kuras summu nosaka tiesa.

Testamenta izpildītāja tiesības, pienākumi un pilnvaras

- Testamenta izpildītājs pilda likumā noteiktos pienākumus, ja vien testamentā nav paredzēts citādi. Testamenta izpildītājs ar ieinteresēto personu piekrišanu var atkāpties no testamentā noteiktajiem pienākumiem, ja tas ir testatora testamentārā nodoma izpildes interesēs;
- Testamenta izpildītājam ir pienākums tūlīt pēc pienākumu uzņemšanās iesniegt mantiniekam to mantojuma priekšmetu sarakstu, kas viņam vajadzīgi savu pienākumu pildīšanai.
- Līdz brīdim, kad mantinieks pieņem mantojumu, izpildītājam ir pienākums pildīt mantojuma pārvaldnieka pienākumus vai pieteikties mantojuma pārvaldībai.
- Testamenta izpildītājam ir jāizpilda legāti, testamentārie pienākumi, testamentārie norādījumi un citi pienākumi, kas izriet no testamenta vai mantojuma līguma.
- Testamenta izpildītājam ir pārdomāti jāveic pārvaldība un jānodrošina viņa pienākumu izpildei vajadzīgā mantojuma saglabāšana.
- Testamenta izpildītājam ir jāpārņem priekšmets, kas veido daļu mantojuma, savā valdījumā vai citādi jānodrošina priekšmeta nošķiršana no mantinieka īpašuma, ja tas ir nepieciešams testamenta izpildītāja pienākumu pildīšanai.
- Testamenta izpildītājam ir tiesības uzņemties pienākumus attiecībā uz mantojumu un izlietot priekšmetus, kas veido daļu mantojuma, ja tas ir nepieciešams viņa pienākumu pildīšanai.
- Ja testators ir sniedzis rīkojumus attiecībā uz mantojuma sadali, testamenta izpildītājs sadala mantojumu starp mantiniekiem.
- Testamenta izpildītājam ir tiesības pārstāvēt mantinieku vai legatāru, ciktāl tas nepieciešams testamenta izpildītāja pienākumu pildīšanai.
- Testamenta izpildītājam ir jānodod mantiniekam priekšmeti, kas veido daļu no mantojuma un kas ir viņa valdījumā, un kas viņam nav vajadzīgi viņa pienākumu pildīšanai.
- Ja testamenta izpildītājam testatora rīkojums nav jāizpilda personīgi, viņš var prasīt, lai to izpilda mantinieks.
- Mantiniekam nav tiesību izlietot priekšmetus, kas veido daļu no mantojuma un kas izpildītājam ir vajadzīgi viņa pienākumu pildīšanai.
- Testamenta izpildītājs ir atbildīgs par visiem zaudējumiem, kas nepamatoti radīti mantiniekam vai legatāram, pārkāpjot testamenta izpildītāja pienākumus.
- Testamenta izpildītājam ir jāinformē mantinieki un legatāri par savu darbību.

- Izdevumus, kas testamenta izpildītājam rodas viņa pienākumu pildīšanā, sedz valsts.
- Testamenta izpildītājam ir tiesības pieprasīt saprātīgu atlīdzību par savu darbību, ja vien testamentā nav paredzēts citādi.

10 Kādus dokumentus, kas apliecina labuma guvēju statusu un tiesības, saskaņā ar valsts tiesību aktiem parasti izsniedz tiesvedības laikā mantošanas lietās vai tās beigās? Vai tiem ir konkrēts pierādījuma spēks?

Ja tiek iesniegti pietiekami pierādījumi par mantinieku mantošanas tiesībām un to apmēru, notārs apliecina mantošanas apliecību, tajā norādot katra mantinieka mantojuma daļas lielumu, tomēr apliecībā nenorāda mantojuma sastāvu.

Testatora tiesības un pienākumi juridiski pāriet mantiniekam testatora nāves brīdī. Mantojuma apliecība nav tiesību akts, t. i., ar mantojuma apliecību netiek izbeigtas vai radītas [īpašumtiesības](#). Mantojuma apliecība ir dokuments, kas apliecina likumisku mantošanu, kuras gadījumā tiek pieņemts, ka apliecībā norādītā(-ās) persona(-as) ir tajā norādītā mantojuma mantinieks(-i).

Šī lapa ir daļa no tīmekļvietnes [Tava Eiropa](#).

Mēs labprāt uzzinātu jūsu [atsauksmes](#) par sniegtās informācijas lietderību.

Lapa atjaunināta: 18/04/2023

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.